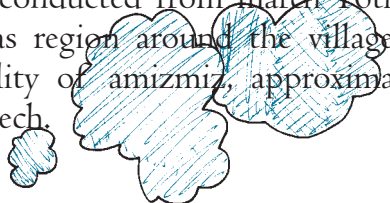

the operation the sky was nearly dark from the clouds. hicham, fahd and i turned our coats inside out as it is a pre-islamic tradition to help make it rain. some of the men did the same and sang the rain-prayer salat al-istisqa'. the kids chanted the rain-song (come, rain, rain...).

back in the house of hicham we were all feeling cold and a bit exhausted. during dinner it began to rain and the rain then grew stronger and heavier until it even leaked through several spots of the roof of the house.

the next day the sky was spotless and blue again.

the operations were conducted from march 16th to 22nd, 2008 in the atlas region around the village of tizfrit in the municipality of amizmiz, approximately 55 km south of marrakech.

Thanks to: Ami Barak (curator), Jean-François Fourtou - Dar El Sadaka, Vincent Melilli - École Supérieure des Arts Visuels de Marrakech, Abdellah Karroum - L'Appartement 22, Rabat, Claudia Basrawi

Realisation / Team: Claudia Basrawi, Moulay

Hicham Afif, Fahd Sabry, Ayoub El Aiassi, Rim Mejdi, Rachel Stella
Imprint: © 2010
Christoph Keller
Graphic Design:
Manuel Raeder
Fondation Janelly et Jean René Fourtou, Institut de France

Printed in Germany

christoph keller

we started the cloudbuster-operations in the night between tuesday and wednesday from hicham's compound and it took another day to the night until the first raindrops fell. we had a great new metal-tripod built in the meantime in amizmiz. the following day we moved operations upstream from tizfrit. it was usually hicham, fahd and i conducting the operations and discussing the way to proceed. dense clouds appeared during that day and in the night a strange ring of dark clouds was to be seen over this region, of which the villagers said that they had never seen the like before. rain-showers set in at night, this time even stronger, and hail fell locally in the area where we made the operations.

the next day, friday, we had a big public operation planned in the village of tizfrit. hicham had spoken to the elders and they all agreed. so we placed the mobile cloudbuster unit on the village's main square, a dirt platform next to the wadi, surrounded by a little shed with the sign "teleboutique", another one with a coca-cola painting, the mosque and a private house. all the villagers came: the elder men, the young men, the women with the girls a bit further away and, of course, the kids. tea was brought and we started the operations with the cloudbuster. dark clouds appeared, so we tried to condense them further and to close the gaps between them. strong cold winds set in during the operation and the first rain fell already. the people of the village took part and discussed what was going on. at the end of

cloudbuster project maroc

cloudbuster project maroc

christoph keller

fahd und ich unsere jacken aus und dann verkehrt herum wieder an, wie es in vorislamischen traditionen des regenbittens üblich ist. einige der männer taten uns nach und sagten das regengebet salat al-istisqa' auf. die kinder sangen das regenlied („komm' regen, regen...“).

dann verließen alle den dorfplatz und als wir zu hause ankamen setzte der regen ein. erst leicht und dann immer heftiger, bis es so stark schüttete, dass es durch das dach von hicham's haus hindurchregnete.

am nächsten morgen war der himmel strahlend blau und die sonne schien wieder.

die operationen wurden in der zeit vom 16. bis zum 22. märz 2008 in der atlas-region um das dorf tizfrit herum, nahe der stadt amizmiz, ungefähr 55 km südlich von marrakesch durchgeführt.

Dank an: Ami Barak (Kurator), Jean-François Fourtou - Dar El Sadaka, Vincent Melilli - École Supérieure des Arts Visuels de Marrakech, Abdellah Karroum - L'Appartement 22, Rabat, Claudia Basrawi

Hicham Afif, Fahd Sabry, Ayoub El Aiassi, Rim Mejdi, Rachel Stella

Impressum: © 2010 Christoph Keller

Graphic Design: Manuel Raeder

Fondation Janelly et Jean René Fourtou, Institut de France

Realisation / Team: Claudia Basrawi, Moulay

Printed in Germany

in der nacht von dienstag auf mittwoch begannen wir mit den clodbuster-operationen von dem olivenhain bei hicham's haus aus. es dauerte ca. 24 stunden, bis man mich weckte, weil es tatsächlich zu regnen begonnen hatte. am nächsten tag fuhren wir auf das plateau oberhalb des dorfes, um weitere operationen zu machen. hicham, fahd und ich teilten uns die aufgaben, orientierten die kupferrohre in bestimmte bereiche des himmels und bedienten die motorpumpe. bald zogen dichte wolken auf und am späten abend schien ein dunkler wolkenring den ort zu umgeben. selbst die alten des dorfes gaben an, soetwas noch nie gesehen zu haben. regen setzte ein und in der gegend unserer operationen hagelte es sogar.

am darauf folgenden tag planten wir eine operation mitten in dem dorf tizfrit. hicham hatte alles mit den dorfältesten besprochen. wir bauten das mobile clodbuster-unit auf dem unbefestigten, von der moschee und einem kleinen geschäft begrenzten dorfplatz am ufer des wadis auf. wie zu einer theateraufführung kam das gesamte dorf: die älteren männer, dann die jungs, die frauen mit den mädchen etwas abseits und natürlich überall kinder. tee wurde gereicht und wir begannen mit den operationen. bald erschienen einige dunkle wolken, die wir mit dem clodbuster zusammen zu schieben versuchten. dann wurde der himmel bedrohlich schwarz und kalte fallwinde wehten vom gebirge herab, so dass wir zu frieren begannen. zum abschluss zogen hicham,

et moi avons retourné nos vestes selon une tradition préislamique censée faire venir la pluie. quelques-uns des hommes firent pareil et chantèrent la prière pour la pluie salat al-istisqa'. les enfants, eux, chantèrent la chanson de la pluie (« viens, pluie, viens... »).

de retour dans la maison d'hicham, nous avions tous froid et étions épuisés. pendant le dîner, il commença à pleuvoir. il plut ensuite de plus en plus fort et la pluie traversa en plusieurs endroits la toiture de la maison.

le jour suivant, le ciel était à nouveau bleu et complètement dégagé.

les opérations eurent lieu du 16 au 22 novembre 2008, dans la région de l'atlas, autour du village de tizfrit, dans la commune d'amizmiz, à environ 55 km au sud de marrakech.

Nous remercions : Ami Hicham Afif, Fahd Sabry, Barak (curateur), Jean- Ayoub El Aiassi, Rim François Fourtou - Dar El Mejdi, Rachel Stella Sadaka, Vincent Melilli - Mentions légales : © École Supérieure des Arts 2010 Christoph Keller Visuels de Marrakech, Design graphique: Abdellah Karroum - Manuel Raeder L'Appartement 22, Rabat Fondation Janelly et Claudia Basrawi Jean René Fourtou, Institut de France

Réalisation/équipe : Claudia Basrawi, Moulay Imprimé en Allemagne

christoph keller

nous avons entamé les opérations « cloudbuster » sur le terrain de la maison d'hicham au cours de la nuit de mardi à mercredi. environ 24 heures plus tard, les premières gouttes de pluie tombèrent du ciel. le jour suivant, nous avons débuté des opérations en amont de tizfrit. hicham, fahd et moi-même menions habituellement l'entreprise et décidions de la façon de procéder. au cours de la journée de lourds nuages apparurent et ils se transformèrent, à la tombée de la nuit, en un étrange cœch noir. les villageois disaient n'avoir jamais vu une telle chose auparavant. les averses débutèrent pendant la nuit. cette fois, elles étaient nettement plus fortes et il commença même à grêler dans la zone où nous effectuions nos opérations.

le jour suivant, nous avons prévu une grande opération publique au village de tizfrit. hicham avait parlé aux anciens du village. nous avons donc placé notre cloudbuster mobile sur la place principale, une plateforme non bitumée située au bord de l'oued et bordée par des petites cahutes et une mosquée. tous les villageois étaient au rendez-vous : les vieux, les jeunes, les femmes avec les filles un peu plus loin et, évidemment, les enfants. du thé fut apporté et nous avons entamé nos opérations avec le cloudbuster. des formations noires apparurent, nous essayâmes de les condenser davantage et de réduire l'espace entre chaque nuage. des vents assez violents commencèrent à se lever au cours de l'opération. à la fin, le ciel était presque noir de nuages. hicham, fahd

cloudbuster project maroc

الجبال جعلتنا نرتجف من البرودة. خلعت أنا وهشام وفهد معاطفنا وقلبناها فجعلنا باطنها ظاهرها ثم ارتديناها على هذه الصورة كما هو متبع في تقاليد صنع المطر. بعض الرجال فعلوا مثلنا وأقاموا صلاة الاستسقاء. وأخذ الأطفال في الغناء للمطر. ثم غادر الجميع ساحة القرية. وما أن وصلنا إلى البيت حتى بدأ هطول المطر. مطر خفيف في البداية، ثم أخذ يزداد قوة حتى أن الماء تسرب من سقف بيت هشام بفعل غزارة المطر.

في الصباح التالي كانت زرقة السماء صافية وأشرقت الشمس مرة أخرى.

تم تنفيذ المشروع في الفترة من 16 إلى 22 مارس آذار 2008 في منطقة جبال الأطلس بجوار قرية تزفريت بالمغرب من مدينة امزمم التي تبعد نحو 55 كلم عن مراكش.

شكر إلى: أمي باراك - منظم معارض. حقوق النشر:

جان فرانسوا فورتو - دار الصداقة. فينسنت

ميليلي - المدرسة العليا للفنون البصرية في

مراكش. عبد الله كروم - الشقة 22،

الرباط. كلاوديا بصراوي.

فريق العمل: كلاوديا بصراوي. مولاي

هشام عفيف. فهد صبري. ايوب الأياسي.

ريم مجدي. راشيل ستلا

كرستوف كيلر

بدأنا بتشغيل آلة صانع المطر ليلة الأربعاء في بستان الزيتون القريب من بيت هشام ولم يكد يوم يمر حتى بدأت السماء تمطر بالفعل. في اليوم التالي صعدنا إلى المصطبة الواقعة أعلى القرية من أجل استئناف تشغيل الآلة. تقاسمت العمل م هشام وفهد، ووجهنا الأنابيب النحاسية نحو مناطق معينة من السماء، وشغلنا محركات المضخات. بعد وقت قصير تجمعت سحب كثيفة في السماء وحامت حلقة داكنة من الغيوم فوق المكان. كان الأمر غريبا حتى أن شيوخ القرية أكدوا أنهم لم يسبق لهم أن رأوا أمرا كهذا من قبل. وبدأ هطول المطر بغزارة فاقت غزارا هطوله أمس، حتى أن البرد تساقط في منطقة عملنا.

في اليوم التالي خططنا للقيام بالعمل في وسط قرية تزفريت. فأوضح هشام ما نريد القيام به لشيوخ القرية وحصل على موافقتهم. وثبتنا وحدة صانع المطر المتحركا فوق تل يشرف علي الوادي بجوار المسجد والمتجر الصغير. وتجمع أهل القرية كأنهم سيشاهدون عرضا مسرحيا. في البداية ظهر الشيوخ، تلاهم الشباب، ووقفت النساء والفتيات جانبا، أما الأطفال فكانوا يلهون في كل مكان. ودارت كؤوس الشاي وبدأنا تشغيل آلة صانع المطر. وسريعا ظهرت بعض الغيوم الداكنة، وحاولنا تحريكها بالآلة، ثم تلبدت السماء بغيوم سوداء مخيفة، وهبت ريح قارسة مر.

مشروع صانع المطر في المغرب

كرستوف كيلر

مشروع صانع المطر في المغرب

$$\begin{aligned}
 & \sqrt{1 - \frac{1}{4}} \\
 & = \sqrt{\frac{4-1}{4}} = \frac{\sqrt{3}}{2}
 \end{aligned}$$

